
MIO VESOVIĆ: MISTERIJ FOTOGRAFIJE – VINO I RUŽE*

DANI VINA I RUŽA

Već je puno knjiga napisano o nostalgiji, tom idealiziranom sjećanju na davne i ne tako davne dane. Pisano je, u tom pogledu, i o fotografijama kao zaustavljenom svjetlu koje ostavlja vjeran trag ljudi, mjesta i situacija. Ali što ako naša nostalgija nije usmjerena ka drevnoj prošlosti, ka nepouzdanim sjećanjem uljepšanom dobu naših djedova, pa čak niti ka našoj mladosti? Što ako smo nostalgični za vremenom koje je neposredno prošlo, za takoreći prethodnim trenutkom, upravo isteklom minutom? Uzrok tako pretjerane senzibilnosti može biti neusidrenost u sadašnjem momentu, nesigurnost pred budućnošću, kao i beskrajn teret koji život predstavlja, i koji je podnošljiv tek u sjećanju. Na tome je tragu i ova izložba Milisava Mije Vesovića.

Vesović je kao fotograf zaista majstor trenutka, kroničar koji na svojim kadrovima pridaje važnost svakom detalju. Sada su se te kronike pretočile u goli život. Zamoran, težak, dosadan i jednoličan život, s bijegom u kavanu, kao u jedino utočište pred njegovom prazninom. Izloženi snimci bilježe uglavnom dvoje autorovih prijatelja i kolega, vezanih na neki način uz ličnost slavnog zagrebačkog fotografa Toše Dabca: to su njegov nećak Petar Dabac i njegova suradnica Marija Braut. Te fotografije nisu stvarane kao promišljene kompozicije, nego kao sekvence svakodnevnih druženja – u brojnim gostionicama, na otvorenjima, na ulici, ili u atelijeru Toše Dabca, danas pretvorenom u arhiv. One su kaotična dokumentacija predstavljena kroz nabacani niz kadrova, kroz nekoliko albuma sa slikama i kroz zamućene prizore duge ekspozicije, u kojima se prikazani likovi gube poput obrisa neostvarenih žudnji u kavanskom džumbusu alkohola, velikih riječi, očaja i trenutačne euforije, tom pravom amalgamu emocija kakav je prikazan u stihovima Jesenjinove *Krčmarske Moskve*.

*GALERIJA KAJ, Zagreb, 18. lipnja - 8. srpnja 2016.

Sva mjesta i situacije u kojima se nalaze protagonisti ovih fotografija sažima naslov izložbe preuzet od skladbe Henryja Mancinija *Dani vina i ruža* – vino se toči neprestano, a ruže se poklanjaju: slavljenicima otvorenja, živima i mrtvima. Uostalom, mnoštvo je cvijeća već rasađeno po Vesovićevom opusu: tu su ružin pupoljak koji udara muško spolovilo u dva ciklusa *Rosebud* (iz 1985. i 2009.); buket s kojime se igra nagi dječak u ciklusu *Za Rexa* (iz 1983.); tulipani ispred Ede Murtića i jedan u ruci Ene Begović na njihovim portretima; rascvale i vlažne ružičaste ružice, snimljene u Maksimiru 2000., i još niz drugih cvjetova. Taj afinitet ka botanici ukazuje na umjetnikovu svijest o prolaznosti ljepote, o trenutcima sreće kratkotrajnima poput cvata, koje teži sačuvati na svojim snimcima.

Zamrznuti nešto na fotografiji (“za vječnost”, kako su nekada govorili) znači i pobjeći od tog dešavanja u njegovu neposrednom trenutku; gledati svijet kroz prozorčić fotoaparata, odnosno kroz objektiv, znači zauzimati prema njemu distancu, nastojati da ga se podredi vlastitom kadriranju. U tome ima tjeskobe, nemira, pokušaja kreativnog prevladavanja datosti, što su uostalom i temelji umjetničkog izraza. Poveznica s velikim prethodnikom svoga zanata, kao i s drugim mu suvremenicima, podsjeća nas da Vesović ima nepoljuljano povjerenje u fotografiju i golemu ljubav prema njoj. Ona mu pomaže da, kad god poželi, pobjegne od stvarnosti i da joj se, također kad poželi, vrati točno na mjesto gdje ju je ostavio. Utoliko ovu izložbu možemo gledati kao sirovi izraz života jednog umjetnika, koji se s vremenom posve poistovjetio sa svojim medijem, koji se identificirao sa činom fotografskoga stvaranja, ne u smislu pomodne i promišljene konceptualne poze tobožnjega izjednačavanja života i umjetnosti, nego kroz zanos, često nespojiv s razumom. Fotografija je za njega postala nasušna potreba bez ikakva cilja, temelj njegova samoodržanja, ega i identiteta.

Feda Gavrilović

(Tekst iz kataloga izložbe)